

Viite

Napsauta tähän ja kirjoita viite.

EU; epävirallinen liikenneministerikokous 3.-4.4.2024

EU:n liikenneministerit kokoontuvat epäviralliseen ministerikokoukseen 3.-4.4.2024 Brysselissä. Suomea kokouksessa edustaa liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne.

Liikenneministerien epävirallisen kokouksen keskusteluaiheina ovat 1) aktiivinen liikkuvuus, erityisesti pyöräily, 2) raideliikenne ja Euroopan kaupunkien väliset yhteydet, sekä 3) Euroopan liikenneverkkojen resilienssi ja rahoitus ottaen huomioon geopoliittikan ja ilmastonmuutoksen tuomat haasteet. Lisäksi kuullaan katsaus liikenteen vihreän siirtymän tulevaisuudesta EU:ssa.

Kokouksessa ei ole erillistä lounaskeskustelua.

Kyseessä on epävirallinen ministerikokous, jossa ei tehdä päätöksiä.

Asialista:

- keskustelu: aktiivinen liikkuvuus s. 3
- keskustelu: raideliikenne ja Euroopan kaupunkien väliset yhteydet s. 3
- keskustelu: Euroopan liikenneverkkojen resilienssi s. 3

Liikenne- ja viestintäministeriö

Perusmuistio

EU/20/2024-LVM-7

Saarinen Noora

20.3.2024

EU; epävirallinen liikenneministerikokous 3.-4.4.2024

Kokous

Epävirallinen EU:n liikenneministerikokous 3.-4.4.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

EU:n liikenneministerit kokoontuvat epäviralliseen kokoukseen Brysseliin 3.-4.4. puheenjohtajavaltio Belgian kutsusta.

Kokouksen aiheena on aktiivinen liikkuvuus, erityisesti pyöräily, raideliikenne sekä liikenteen resilienssi.

Kyseessä on epävirallinen ministerikokous, jossa ei tehdä päätöksiä.

Suomen kanta

On tärkeää, että liikenneverkkoja kehitetään Euroopassa siten, että ne tukevat kestävään liikenteeseen siirtymistä, multimodaalisuutta ja liikenteen digitalisaatiota. Toimiva Euroopan laajuinen liikenneverkko sekä sujuvat kuljetukset ja matkat edistävät sekä Suomen että koko EU-alueen kilpailukykyä. (U 16/2022 vp) TEN-T -verkkoa ja sen kaksikäyttöisyyttä tulee kehittää siten, että se mahdollistaa suurten joukkojen keskittämisen nopeasti mihin päin tahansa Euroopassa, mukaan lukien harvaan asutuille, mutta strategisesti tärkeille Pohjois-Euroopan alueille (UJ 35/2023 vp).

Liikkumisen digitaalisen toimintaympäristön kehittäminen sekä automaation ja tekoälyn hyödyntämiseen perustuvien teknologisten ratkaisujen käytön lisääminen liikenteen alalla

tarjoavat uusia mahdollisuuksia edistää kestäväää liikkumista sekä parantaa liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta. (U 3/2022 vp)

EU:n varoja tulee voida hyödyntää mahdollisimman joustavasti EU:n kilpailukyvyyn, resilienssin ja puhtaan siirtymän edistämiseen (E 10/2024 vp). Suomen näkemyksen mukaan seuraavalla rahoituskehyskaudella varoja tulisi suunnata entistä enemmän tutkimusta, innovaatioita ja osaamista sekä digitalisaatiota ja puhdasta siirtymää edistäviin toimiin. Lisäksi Suomi edistää rahoituksen kohdentamista kokonaisturvallisuutta ja EU:n ulkorajoja vahvistaviin toimiin. (E 58/2023 vp)

Suomi pitää tarkoituksenmukaisena, että komissio ei nk. vuoden 2040-tiedonannossa ehdota uusia politiikkatoimia liikenteen päästöjen vähentämiseksi, vaan päästövähennykset nojaavat olemassa oleviin aloitteisiin ja toimiin. Suomi yhtyy komission näkemykseen, että lento- ja meriliikenteen vähäpäästöisten ja päästöttömien polttoaineiden saatavuutta olisi tärkeää parantaa myös huomioiden alojen kilpailukyky. Meri- ja lentoliikenteen päästövähennyksiä tulisi edistää ensisijaisesti riittävän määrätietoisin kansainvälisin toimin. Mahdollisesti syntyvää kaksinkertaista taakkaa tulee EU:n toimissa estää ja purkaa. Suomi pyrkii siihen, että talvimerenkulku huomioidaan meriliikenteen päästövähennyksissä ja mitoiltaan- ja massoiltaan suurempien ajoneuvoyhdistelmien tehokkuus huomioidaan eri aloitteissa. Suomi korostaa tässä yhteydessä myös huoltovarmuuden turvaamisen tärkeyttä. (E 10/2024 vp)

Hallitusohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on kääntää liikkuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä. Tämän toteutumiseksi laaditaan liikunnallisen elämäntavan ja toimintakyvyn poikkihallinnollinen ohjelma. Pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä parannetaan muun muassa päivittämällä kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma, toteuttamalla toimenpideohjelma koulu- ja työmatkapyöräilyn edistämiseksi sekä panostamalla kävely- ja pyöräilyliikenneturvallisuuteen. Erityisesti turvallisiin koulureitteihin kiinnitetään huomiota.

Suomen yleisenä lähtökohtana EU-valmistelussa on, että EU-sääntelyn on oltava selkeää ja oikeusvarmuutta lisäävää, ja se tulee toimeenpanna tehokkaasti. Jäsenmaiden erityispiirteet on huomioitava valmistelussa nykyistä paremmin ja unionin sekä jäsenmaiden keskinäistä toimivallan jakoa on kunnioitettava. Säädösehdotusten tulee perustua riittävän kattaviin ja jäsenvaltioiden erot huomioiviin komission vaikutusarviointeihin sekä eri aloitteiden ja toimenpiteiden yhteisvaikutusten kokonaisarviointiin. (E 58/2023 vp)

Pääasiallinen sisältö

Belgian EU-puheenjohtajakauden teemoja ovat vihreä, älykäs ja turvallinen liikenne.

Liikenneministerien epävirallisen kokouksen keskusteluaiheina ovat 1) aktiivinen liikkuvuus, erityisesti pyöräily, 2) raideliikenne ja Euroopan kaupunkien väliset yhteydet, sekä 3) Euroopan liikenneverkkojen resilienssi ja rahoitus ottaen huomioon geopoliitiikan ja ilmastomuutoksen tuomat haasteet. Lisäksi kuullaan katsaus liikenteen vihreän siirtymän tulevaisuudesta EU:ssa.

Puheenjohtajan jakaman ennakkotiedon mukaan aktiivisen liikkuvuuden ja pyöräilyn tematiikasta käydään perinteinen pöytäkierron lyhyitä puheenvuoroja, kun taas muista teemoista ministerit vaihtavat näkemyksiä interaktiivisesti ja epämuodollisesti.

Liikenneverkkojen resilienssin osalta puheenjohtaja painottaa tausta-asiakirjassaan TEN-T-verkon tärkeyttä eurooppalaisten liikenneverkkojen kehittämisessä ja CEF-rahoitusta TEN-T-verkon investoinneissa. Liikennepoliitiikan suurin tavoite on luoda kestävä liikenne-

neinfrastruktuuri, joka pystyy vastaamaan mm. ilmastonmuutoksen tuomiin erilaisiin haasteisiin ja sotilaallisen liikkuvuuden tarpeisiin. Keskeisiä ovat myös yhteydet kolmansiin maihin, ml. solidaarisuuskaistat Ukrainaan ja Moldovaan. Puheenjohtaja korostaa, että rahoitustarpeet tuleville vuosille ovat mittavia, jotta voidaan turvata esim. TEN-T-asetuksen ja liikenneverkkojen kaksikäyttöisyyden vaatimukset sekä vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin rakentaminen, ja viittaa tässä yhteydessä myös tuleviin monivuotisen rahoituskehysten neuvotteluihin.

Puheenjohtajavaltio Belgian johdolla on valmisteltu kolmen instituution yhteinen pyöräilyjulistus, joka on hyväksytty neuvostossa 19.2.2024. Julistus on yleistasoinen eikä se sido jäsenmaita, vaan kannustaa pyöräilyn potentiaalin hyödyntämiseen EU:ssa. Suomi edistää julistuksen sisältöä hallitusohjelman kautta. Alustavan tiedon mukaan julistus on määrä allekirjoittaa kokouksen yhteydessä kunkin instituution toimesta. EU:n neuvoston puolesta julistuksen allekirjoittaa istuva puheenjohtajavaltio Belgia.

Puheenjohtajan tausta-asiakirjoja ei ole jaettu aktiivista liikkuvuutta ja raideliikennettä koskevien keskustelujen osalta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Liikennejaosto (EU22) kirjallinen menettely

EU-ministerivaliokunta, kirjallinen menettely 26.-27.3.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, kirjallinen menettely

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajan tausta-asiakirjat (ei jaettu kokonaisuudessaan)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Kaisa Kuukasjärvi, LVM (yhteystiedot muotoa etunimi.sukunimi (a) gov.fi)
Mikael Åkermarck, LVM
Edgar Pyhälä, LVM
Emmi Simonen, LVM
Laura Lassila, LVM
Noora Saarinen, LVM

VAHVA-tunnus

EU/20/2024

Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite

Liitteet

Napsauta tähän ja kirjoita liitteet